

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér 42. szám. Lamprecht palota,
első emelet, az udvarban.

Végelgyöngülés.

— ápr. 6.

Száz esztendeje annak, hogy I. Ferencz német császár fölvette az ausztriai császári czímet, hogy két esztendő múltán bucsut mondjon a Habsburgok nevében a német birodalmi koronának. Európa szívében kialakult egy új nagy hatalom, Ausztria, amely eddig erejének teljében is csupán a német császárság kiegészítő része, császársággá alakul át és hivatásának, valamint erejének érzetében büszkélkedik.

Száz esztendő alatt a Habsburgok, a büszke és hatalmas ausztriai császárok, megérték az új birodalom elgyöngülését. Ausztria, amely megalakulásában sem volt egységes és életerejére csak látszólagos volt, száz esztendő korában elgyöngült.

Száz esztendő korában meggyöngül az ember ereje. Elkövetkezik a végelgyöngülés. Az életműködés lassabb lesz. — Az erők szerteosznak. Az államnak azonban száz esztendő korában még ifjúságának teljében kell lennie. Az állam életében az esztendők csak napok, a századok csak esztendők.

Száz esztendő országának még ifjúsága erejében kellene lennie. Ausztria azonban akkor, amikor más ország erősödik, elgyöngültségének jeleit mutatja. A nemzetiségek egymás ellen törnek, a német, a cseh, az olasz, a lengyel, a morva és a dalmát gyűlöli egymást az államban. A népek nem testvérek abban az államban, hanem ellenségek, nem egymással karöltve, hanem egymás ellenében dolgoznak.

Szomorú példája Ausztriának ez a sorsa az államok szertetagozódásának. Ausztria népeit az uralkodók soha sem igyekeztek a nemzeti eszme ábrándjai köré csoportosítani, nem volt céljuk a népek erősítése, a nemzeti törekvések egyesítése, hanem az uralkodóház érdekeiért, a család erősödéséért harcoltak és küzdöttek.

A száz esztendő mult történetében lapozgatva egy pillanatra sem látjuk fölemelkedni Ausztria történetében a nemzeti eszmét. A táplálék hiányzott a száz esztendő életből s az életerőt adó célok helyett mindig a nemzetek hangulatával és vágyakozásával szemközt álló cselekedeteket kényszerítettek rá Ausztria népeire. A száz esztendő mulasztásnak meg is lett a

következése, Ausztria bomlik, szertezülük, széjjelfoszlik...

A végelgyöngülésben levő államiság szomszédságában, vele kapcsolatban itt él az idősebb, az ezer esztendő ország. — A közös uralkodónak két nemzete: az egyik a fiatal, amelyik immár agóniájához közeleg és a másik, a régi, az ősi, amely büszkén tör előre és ifju erőt érez testében. — Olyan ez a helyzet, mint amikor egy apának két fia van: az egyik satnya, a másik erős. A bölcs apa bizony az erősebbre pazarolja munkálkodását...

bj.

Frázis és valóság.

— április 6.

Különös országa a világnak Magyarország. A költők azt hirdetik róla, hogy tejjel-mézzel folyó Kanán, a törvénykönyve szerint alkotmányos szabad állam s az adókönyvek alapján koldusbirodalom, a hol a legtöbb dolga mindig az adóvégrehajtónak volt s ha így adja Isten sorsunkat, ezután is neki lesz.

De nemcsak az ellenzéki emberek hirdetik ezt a szomorú igazságot, így tudják ezt a vezető emberek is. Így tudja például Héderváry Károly volt miniszterelnök is. És

Az örökös.

Irta. Georges Courtelin.

— Tudd meg, szól La Brigo ur, hogy ismét bajom van a törvénnyel.

Barátjának csodálkozó pillantására a következőket mesélte el:

— 1895-ben vagy '96-ban kitaláltam egy igen praktikus és gazdaságos szisztémát, amely arra vonatkozott, hogy miképp lehet ökröket legkönnyebben bevaggonozni. A találmány, amely egyszerű, épp olyan szellemes volt. Le kellett a vagon tetejét venni, s a felső részéhez egy mozgatható hidat erősíteni az ökröt felhajtották, mire a hid elhajtott s az ökr legnagyobb bámulatra lepottyant a vagonba.

Mit használ azonban a legjobb találmány, ha hiányzik a megvalósításához szükséges tőke! Pénzt kellett fölhasználnom és pedig számításom szerint 15,000 frankot. Egy Chassieux nevű barátom minden nehézség nélkül kölcsönözte ezt az összeget. — Igen kedves ember volt, szerette az excentrikus terveket s elismerte, hogy találmányom kolosszális. Egyszerű kötelezvényre átadta a 15,000 frankot, ami azon-

ban rövidebb életű volt a tavaszi rózsánál, mert sorsom azonos volt a nagy szellemével, harcolnom kellett az emberek ostobaságja és irigysége, a nagy részvénytársaságok gondolatszegénysége és az igazgatók göggye ellen. Rövid idő alatt nem volt egyebem, mint a hasznot nem hozó találmányom és a 15,000 franknyi adósság.

Chassieux igaz barátként viselte magát. Felkerestem aggodalmas, szomorú arccal, könnyeseppel szememben s így szóltam:

— Boesánatot kell kérnem... Ami legjobban fáj neked, az az ön 15,000 frankja; de legyen nyugodt apró részletekben vissza fogom fizetni.

Erre ő közbevágott:

— Ne aggódjék e miatt... Én jómódu ember vagyok, akinél 15,000 frank nem játszik szerepet. Majd fizet akkor, amikor tud.

Meghatottan szoritottam meg kezét s e naptól kezdve, ha találkoztunk, nem mulasztottam el fölemlíteni neki: „Boesáson meg a 15,000 frank miatt; most még nem vagyok abban a helyzetben, de remélem, hogy legrövidebb idő alatt törleszthetek belőle.” Mire ő mindig azt felelte:

— Nevetséges ön, kedves barátom! Tartsa meg pénzét. Ha lesz egy kellő tőkéje akkor fizessen.

Igy teltek hónapok és évek.

Egy napon váratlanul elhunyt.

Több millióra menő vagyonát sajátkezüleg végrendeletben rokonaira hagyta, rólam pedig egy külön fejezetben következőképp emlékezett meg:

„La Brige urnak ezennel elengedem azt a 15,000 frankot, melyet évek előtt tőle m kölcsön vett.”

Szívem mélyéből mondtam hálás köszönetet a nemes barátnak, ki még végrendeletében sem feledkezett meg rólam. Temegetésére óriási koszorút rendeltem s aztán így szóltam:

„Számadásom az egész világgal rendben van.”

Mi történt azonban? Tegnap a pénzügyektől fizetési meghagyást kaptam, hogy nyolcz napon belül fizessék a kinostárnak 1725 frankot.

A legnagyobb mértékben elesodkozva, omnibuszba ültem és hajtottam a pénzügyi igazgatósághoz.

Itt a következő párbeszéd támadt:

En (bedugva orromat egy fakoriáton)

Tavaszi ruhák tisztítását

kifogastalanul teljesíti
H R A B É C Z Y A N T A L
 ruhafestő és vegyeszeti tisztító intézet
 DEBRECZEN, Széchenyi-utca 42-dik szám.

ezt Héderváry a temesvári programbeszédjében be is ismerte, különben nem ostorozta volna azt a rossz szokást, hogy ifjaink olyan tömegesen rohanják meg a tisztviselőpályát. Pedig sokkal okosabban tennék, ha iparosok vagy kereskedők lennének. S hogy a koncert tökéletes legyen, jegyezzük fel azt is, hogy a beszédjének éppen ezt a részét helyeselték a legjobban a szépen kiváló hűségű kormánypárti választók.

Csodálatos dolog, hogy ezzel a frázissal még mindenki megtudta hallgatói tetszését nyerni. Pedig biz ez frázis, semmi enyéb. Hisz a magyar ifjút mikor az iparos életre igyekszik valaki terelni, vagy nem udja mit cselekszik, vagy tudva gonoszástot hirdet.

Mert hát arra, hogy valaki az iparos pályán boldogulhasson, ugy-e fejlett iparra van elsősorban szükség s a fejlett ipar feltétele nem az iparos pálya szeretete csak, hanem az ipar létele. Ha van ipar, ha van piac, lesz iparos, lesz kereskedő elég és nem várja senki, hogy Héderváry ajánlgassa Temesváron. Nekünk azonban nincs iparunk, mi osztrák gyarmatosok vagyunk, egyéb semmi s ezt első sorban azoknak a jó uraknak kell tudni, akik ennek a dolgát intézik.

Itt a kérlelhetetlen számok beszélnek, amikem sem a protekció, sem a hivatalos szépítgetés nem tud változtatni. Például ezer lakos közül. Németországban 355 az iparos, Nagy-Britanniában 333, Olaszországban 192, Franciaországban 172, Ausztriában 122 és Magyarországon 53.

Tehát a miénk nevetségesen kicsi szám a többi országoké mellett. Minket azonban a nagy és hatalmas iparos országok közül csak az egyetlen Ausztria tud kizsebelni, mert hát annak az ipari érdekeit védelmezik a szomszéd államokkal kötött kereskedelmi szerződéseink s ennek az érdeke kívánja a közös vámterületet. S hogy a közös vámterület mit jelent az osztrák ipar-

Pénzügyi biztos ur, a házmesterem ma ezt a meghagyást adta át nekem.

A hivatalnok: Nos, mit akar?

Én: Nos, én nem tudom, mit jelentsen ez, mert nincs a földön senki, akinek én tartoznám.

A hivatalnok: Ön téved, uram, mert 1725 frankkal adós.

Én: Én-e?

A hivatalnok: Igen, ön!

Én: Miért?

A hivatalnok: Azért, mert Chassieux ur 15,000 frankot hagyott önre s addig nem juthat hozzá, míg a 11 és fél perzent örökségi adót meg nem fizeti.

Én: Biztos ur, bátor vagyok önt figyelmeztetni, hogy nekem egy krajezár sem jut az örökségből. Elhunyt barátom mindössze spongyát tett az adósságomra; azt hiszem, ebbe senkinek sincs beleszólni valója.

A hivatalnok: Bizonyára nincs, de ön mégis csak örökös s az leginkább megadóztatandó, mert az elhunytal semmi rokonságban nem áll. Ön örökölt 15,000 frankot, mely az által jut a tárczájába, hogy nem kell onnét kivennie.

Én: Engedje meg...

A hivatalnok: Az államnak jogai vannak, melyeket nem adhat föl.

Én: De az is kétségtelen, hogy a boldogult minden korlátozás nélkül elengedni akarta adósságomat.

A hivatalnok: Az valószínű, de nem kellett volna megfélemlenie, hogy a tör-

nek, talán egy-két számmal megvilágíthatjuk ezt is.

Kezdjük a lábbeli iparon. Hát egy évben hozzánk behoznak Ausztriából körülbelül 18-20 millió korona értékű lábbelit és tőlünk visznek ki délre 1½-2 millió kor. értékűt. Magyar pénzből idegenbe kerül, tehát körülbelül ezen a czimen 16 milliókor. Férfi ruhából a behozatal 15 millió korona értékű, kivitel 2½ millió korona, idegenbe megy 14½ millió. A butorgyártás tétele szintén 16 millió. koronát viszen idegenbe, a női ruha 13 milliót, nyakkendő, derékfűző, paplan 3 milliót, a talpbőr 7 milliót, felsőbőr 11½ milliót, cserépedény, pipa 2 milliót, kosárkötő árak ½ milliót, szücsárak 5 milliót adnak e nyomorult ország keresményéből Ausztriának. Még csak pipaszárért is 54.000 korona megy ki hazánkból.

S ha elgondoljuk, hogy Magyarországnak a területe 325.000 □ kilométer és Ausztriáé csak 300.000 s mégis emitt a kisebb területen 26 millió ember él s a tejjel-mézzel folyó Kanaán még 20 milliót is alig tud eltartani, előttünk áll a rideg való. A rideg való, mely mutatja, hogy csak gyarmat szerep jutott nekünk Ausztria mellett s az egész alkotmányosdi-játékunk csak a nagy gyermekek mulattatására kigondolt szemfényvesztés, semmi egyéb.

Bécsből parancsolnak s a budapesti miniszterek mint a jó tisztartók, végrehajtják a parancsot. A tisztviselő szájától elhúzzák a falatot, hogy odaadhassák a fényes katonáknak, a szerelmi kalandokban kifogyhatatlan főhercegi urfióskáknak. A vasutasokkal annyi pénzt kerestetnek, hogy ők ennek alig felét költik el, de míg a biblia szerint a nyomtató ökörnek sem kötik be a száját, addig ezektől a véres verejtékükkel szerzett felesleget is elszedik s nekik csak a jó marad. Biztatják, bolondítják, de komolyan számba nem veszik nyomoruságukat.

vény által megszabott 11 és fél perzentet ön helyett lefizesse:

Én: Tehát azt véli, hogy 1725 frank büntetést kellett volna e szegény embernek fizetni azért, hogy nekem 15,000 frankot ajándékozz?

A hivatalnok: Természetesen.

Én: Ez valóban nagyszerű!

A hivatalnok: Nincs mit tenni ellene.

Én: Uram, én miről sem akarok tudni. Lemondok az örökségről.

A hivatalnok: Ezt megteheti. De figyelmeztetem, hogy ha ön nem örökös, akkor adós lesz.

Én: Hogyan?

A hivatalnok: Igen egyszerűen. Vagy az egyik vagy a másik. Ön vagy tartozik 15,000 frankkal vagy nem. Ha nem tartozik, az kellemes önre nézve, de akkor fizesse azt meg, amivel az államnak tartozik; ha ellenben tartozik a 15,000 frankkal, fizesse azt meg és azzal vége a dolgnak.

Ezt beszélte el La Brige ur s erősen törülgette izzadó homlokát.

Aztán hozzátette még:

— Így esett meg velem az a szörnyűség, hogy miután 20 éven át adósa voltam in partibus egy csak képzeletbeli hitelezőnek, most tényleg adós vagyok abban a pillanatban, amikor semmivel sem vagyok adós.

S ha így bánnak a produkáló, anyagilag jövedelmező testülettel, mit várjanak a tanítók? Hisz a tanítók munkájának haszna meg sem látszik azonnal, mert a gyermekből előbb embernek kell lenni, hogy valamit bemutasson az iskola ráfordított munkájából...

De ne térjünk el a tárgytól. Ha azt a sok rengeteg milliót, csak amit e kis cikkben felsoroltunk ennek a földnek tudók megmenteni, ez a sok panasz nem volna. Mert ezeket idehaza készítenék, ami gyermekeink készítenék s csak úgy ami népünk venné meg, mint most. De az a sok, rengeteg sok iparos tisztos munkája után a magyar államnak fizethetné jövedelme után az adót s ebből telnek a tisztviselőnek is, telnek a tanítónak is.

Ne ámítsanak azzal, hogy Ausztriában van ami nyers terményünknek legbiztosabb piacza s ebből sok-sok millió jön be hazánkba. Hazugság. Ennek a sok nyersterménynek az a sok iparos a vevője, aki azt a tenger sok millió értékű árut beküldi Magyarországra. S ha ezeket az ipari cikkeket itt készítenék, a bőrt, vasat, lent, kenderet, gyapjút, fát is ezek vennék meg. S minthogy ezekhez nem kellene olyan messze vinni, kevesebbe kerülne a szállítás, olcsóbban venné a magyar iparos s az iparcikkeket olcsóbban kapná a magyar közönség.

Ime, itt a valóság s szemünk szánk eláll, mikor a tettek és cselekedetek helyett egy miniszter leckézteti meg a népet, hogy gyermekét nem küldi az iparos pályára. Urhatnámsággal, könnyelműséggel vádolják a népet, holott sajnálkoznunk kellene, hogy éppen a hivatalos hatalom az, amelyik elvágja a boldogulás természetes útját s hajtja, kergeti e szegény ország népét a proletárságba.

Frázisokkal, nagy mondásokkal, igazság mezébe öltözött hazugságokkal bolondítják a magyar népet s a valóság: az alkotmányosság jelszava alatt a kiszaroltatás.

A miniszterektől azt várná az ember, hogy legyenek e népnek az erkölcsi és anyagi érdekek harcában támogatói, védői s e helyett programbeszédekben leszidják, hogy urhatnámságból kerülnek az iparos pályát.

Csak rajta, folytassák tovább, hisz így nemsokára eljutunk mind — Amerikába vagy pedig a szocializmus karjai közé. Csak az fáj, hogy már egyik sincs messze...

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Szerda: Bob herceg. (C. bérlet.)

Csütörtök: Drótos tót. (A. bérlet.)

Péntek: Sursum Corda. (B. bérlet.)

Szombat: Sursum Corda. (C. bérlet.)

Vasárnap d. u. Piros bugyelláris, este: Sursum Corda. (A. bérlet.)

Az Otthon. Ha Sudermann nevével találkozunk, mindig azok a tehetséggel jutnak eszünkbe, akik vakító fényességgel tűnnek fel az irodalom egén, azután mindjobban elhalványulnak. A „Becsület“ az „Otthon“ szerzője dícsőbb multra tekinthet vissza, mint amilyen a jelene és csak a német irodalom érdekében kívánhatjuk, hogy a jövő szárnyalja tul a multat és a jelent.

Sudermann e két színművében mutatja nekünk tehetsége legjavát. A társadalmi problémák — a modern színpad ezen éltető elemének magyarárója G. S. bár Gerhart Hauptmann a németek másik híres drámai írója ünnepelebb, az ő milieu darabjainál tartalmasabbak a Sudermann életből vett drámái.

Az „Otthon“ a mindennapi átlagos társadalmi életfelfogás és az egyéni, külön, szabad életfelfogás összeütközése. Schwartze Magdát az évszázados szent szokások megszegése kiüldözi atyja házából: művésztévé, erős akaratával egyéniséggé válik, akinek joga van hozzá, hogy az életét a maga tetszése szerint rendezze be és ne a köznapiaság ettikája szerint. Dicsősége tetőpontján visszatér a szülői házba és erős egyénisége megtörik a társadalmi konvencziók éretfalán.

„Nem magunkért élünk“ mondja Hefterdinck lelkész. Valóban a mi együttélésünk morálja az alkalmazkodás másokhoz, még ha tettetünk és színlelünk is, mint dr. Keller kormánytanácsos a Schwartze ezredes társadalmának egyik oszlopa. Enünket össze kell törnünk és a romokból egy új társadalomképes életet összeállítanunk. S a Schwartze Magda tragédiája, hogy nem tudja a saját énjét összetörni.

Magda alakja egyike azoknak, amelyeknek megrajzolásába a drámai hősnők egész ambíciójukat helyezik. Kitűnően játszotta meg tegnap Jeszenszkyne is, akit tisztelői gyönyörű virágállványokkal és ezüst babékoszorúval leptek meg.

Az ovációk folytán az első felvonásban talán elfogult volt a játék, a bejövételénél szükséges hangulatot is tönkretette a taps, de később annál inkább érvényesült drámai ereje. Dr. Kellerrel való megjelenése a legszebben sikerült. Egyszerű férfiasan vonzó Schwartze ezredes volt Csiky. Nagyon jó volt Palágyi a lelkész szerepében. Gyönyörűen beszélt és természetesen játszott, csak a megjelenése volt fiatal. Az „Otthon“ lekipásztora, akinek a feje fölött tizenkét év viharai vonultak el, nem az a fiatal ember, akit ő elénk állított. Külön ki kell emelnünk Arday Idát Francziska szerepében. Nem tehetjük ezt Patakyval, — aki dr. Keller pompás alakjára kevés gondot fordított.

Csige Ilonka, Ebergényiné, Iványi és a többiek jól illeszkedtek az ensembléba.

(D. I. dr.)

TARKASÁGOK.

A pofon irányában.

— ápril 6.

Duzzadt arczu, tekintélyes magyar állit be egy közelvidéki város rendőrkapitányának szobájába.

— Pofon erányában volna egy kis szivélyes kérdésem, tekintetes kapitány ur! — azt mondta.

A kapitány nézi az embert. Nem érti a dolgot.

— No igen — folytatja a magyar — azt vónék bátor megkérdezni, tetszik-e tudomással lenni a felől, hogy a szomszéd háznál hunczutság esett a pofon erányában?

Most már kezd méregbe esni a kapitány. Egy kicsit indulatosan szól az emberre:

— Micsoda bolondgombát evett kend? Mi baja a pofonnal?

— Hát kérem szeretettel, ugy esett, hogy tavaly ilyenkor egy kis mulatság alkalmatosságával arczul tisztelt Varga szomszéd. Föl is jelentettem. Meg is büntették 5 forintra. Most aztán a mult he-

tekben lekivittetem vele az ügyet. Pofon suhintottam. De már mégis csak istentelenség, hogy engem most tiz forintra itéltek. Hát tessék erről tenni!

— De nem lehet ám, bácsi — próbálta megnyugtanni a kapitány a magyart. Bizonyosan nagyon megütötte kend.

— Hát hiszen olyanra dagadt a feje, mint egy szita, még két hétig feküdt is utána, meg valami reczeficzt is mutogattott a bíró előtt, de hát kéremszeretettel, a pénz is kamatozik egy év alatt, hát ez is csak kamatba esett!

NAPI HIREK.

Nagy lopás egy szállóhelyen.

— Eltűnt 1480 korona. —

Egyik helybeli kisebb szállóhelyen nagy lopás történt és pedig egész rémregénybe való módon. A károsultal ugyanis előbb valami álomport itattak veszedelmes kalandorok, azután mikor álomba merült, kirabolták.

Az eset a következő:

Papp Balázs marhakupecz H.-Nánásról Debreczenbe jött s itt ökröket adott el özv. Jámborné Hatvan-utca 64. szám alatti lakosnak. Mikor Kohn Manó pálinkamérésébe betért, itt több ismeretlen egyén csatlakozott hozzá.

Egy pár pohár pálinkát ittak, azután összebarátkoztak.

Több helyen megfordultak még s ittak pálinkát és sört, de Papp Balázs, aki nem iszákos ember, azt állítja, hogy csak keveset ivott, mert valami különös ízét érezte az italnak s rosszul lett attól.

Tényleg haza is ment a lakására s elaludt. Mikor felébredt, a pénztárcájára 1480 korona összeggel eltűnt.

Papp Balázs jelentést tett az esetről a rendőrségnek, mely a nyomozást a legszelesebb irányban meg is indította.

— Elitelt vágóhídi ellenőr.

Debreczen város hatóságának egy különös ügy okozott most fejtörést. A debreczeni vágóhidhoz mintegy 4 év előtt ellenőrnek Hegedüs Sándor állatorvost nevezte ki az akkori főispán. Hegedüs azelőtt Budapesten működött az ottani vágóhidnál, mint állatorvos. A napokban feltűnő közlemény jelent meg a fővárosi lapokban. Azt írták, hogy a budapesti kir. ítélőtábla Hegedüs Sándor volt budapesti vágóhídi állatorvost 15,000 korona elsikkasztásáért, megváltoztatva a törvényszék felmentő ítéletét, 2 évi fegyházra ítélte. — A közlemény Debreczenben feltűnést keltett, mert a név és a többi adatok teljesen megegyeznek a debreczeni vágóhídi ellenőrrel. A rendőrség, hogy bizonyosságot szerezzen arról, vajjon a Budapesten elitelt Hegedüs Sándor azonos-e a debreczeni vágóhídi ellenőrével, megindította a nyomozást.

— A főispán utazásai. Domahidy Elemér főispán sorban meglátogatja Hajdúvármegye városait és községeit, hogy szemé-

lyesen is megismerje a közügyek vezetőit. E hó 17-ére bejelentette látogatását Hajdú-Szoboszlóra, ahol nagy ünnepekkel fogják fogadni. Itt említjük meg, hogy a főispán meg fogja tekinteni a guthi erdőseget is a napokban.

— Sorozás a körponti járásban.

Hajdúvármegye körponti járásában ma kezdődtek meg a sorozások. 6., 7. és 8-án tartanak a sorozások, a melyeken részt vesz Orosz Sándor, a körponti járás főszolgabírája. A három korosztályban 660 katonaköteles legényt állítanak mérték alá.

— A városházáról. Körner Adolf tanácsnok felgyógyult és megkezdette hivatalos működését.

— Hanke volt gyámpénztárnok ügye. Debreczen város közigazgatásbizottsága, mint ismeretes, Hanke Lajos volt gyámpénztárnokot 1000 korona pénzbírságra ítélte, egyben pedig utasította a polgármestert, hogy Hanke Lajost más hivatalhoz tegye. Hanke azóta, miután az ítélet nem hivatalvesztésre szól, teljes fizetését huzza, habár még az ítélet meghozatala előtt nyugdíjaztatását kérte. A nyugdíjazás ügyében azonban még nem lehetett határozni, miután az összes iratokat a vizsgálóbírókérésére áttették a kir. ügyészséghez. A közigazgatásbizottság tegnapi ülésén is szóvá tették ezt az ügyet és a kir. ügyész megígérte, hogy Hanke ügyében gyorsan dönt és az iratokat visszatérjeszti a városhoz.

— Vasuti karambol. Ma délelőtt a rákosi pályaudvaron egy tehervonat egy személyszállító vonattal összeütközött. E miatt a Debreczenbe déli fél 12 órakor érkező gyorsvonat másfélórai késéssel érkezett.

— Uj postaállomások. A nagyváradai postaigazgatóság az alábbi üdvös intézkedésekről értesíti lapunkat: Hortobágy vasutállomáson postabivatalt és Ebes vasuti megállóhelyen postaügynökséget létesítettem. Varga Károly Salétrom utca 2. számú, Molnár Jenő Széchenyi-utca 55. számú, Csicsó Lajos Hatvan-utca 69. számú, Grósz Lőrincz Mester-utca 45. számú, Gyuricska Jánosné Mester-utca 5. számú, Kovács Károly Csemete-utca 20. sz. házban levő üzletében, a nevezett üzlettulajdonosok kezelésében gyűjtő és kézbesítő állomásokat létesítettem, amely állomások a közelökben tekvő meghatározott kertekben lakóknak szóló közönséges és ajánlott levélpostai küldeményeket és a többi könyvelt küldeményekre vonatkozó értesítéseket az érdekelt kertcsöszök közvetítésével kézbesítik, illetve a nála feladott közönséges és ajánlott levélpostai küldeményeket összegyűjtik és naponként a pt. hivatalba beküldik. A Nagyerdőn, Monostoron, Paczon, Bánkon, Fancsikán, Halápon Nagycserén és Apafáján lakóknak szóló közönséges levélpostai küldeményeket és a könyvelt küldeményekre vonatkozó értesítőket a városi mezőrendőrkapitányi hivatal az erdővédek útján, az Elepen, Hősulyszegen, Czuczán, Kis- és Nagyhegyesen, Ondódon, Pallagon, Szepesen és a bel legelőföldeken levő majorságokban lakók részére érkező küldeményeket és értetítőket pedig a városi rendőri bejelentési hivatal kézbesítési osztálya a

hatósági kézbesítők közvetítésével kézbesített Nagyvárad, 1904. márczius 29. Schöpfling, kir. tanácsos, pt. igazgató.

— **Titokzatos kis leányt tartóztatott le a debreczeni rendőrség,** akinél 30 korona készpénzt találtak papírban. Ma hallgatták ki a 11 éves kis leánykát, aki Fekete Rózsának vallja magát s azt állítja, hogy ő székely cigányokkal Kassára ment s ott tolvajlásra használták fel. Ő lopott is egyik kassai szállodából 10 darab 10 koronást, de nem voltak vele megelégedve s a cigányok 3 darab 10 koronást adtak neki, ezen kívül jegyet váltottak szülőhelyére Agostafalvára, ahonnan pár hónappal ezelőtt csalák el. A kis leányt azt állítja, hogy már 2 évvel ezelőtt be volt zárva lopásért, ami azonban alig hihető el. A rendőrség letartóztatta a kis leányt s titokzatos ügyében megindította a nyomozást.

— **Méhészeti tanfolyamok.** A Jgödöllői m. kir. állami méhészeti gazdaságban 8 ingyenes méhészeti tanfolyamot fognak tartani és pedig május 1—21-ig és május 25-től június 14-ig földmives kis gazdák számára, június 18—30-ig lelkészek, július 1—21-ig és július 24-től augusztus 13-ig néptanítók, aug. 18—31-ig nők és végül szept. 3—16 és szept. 17—30-ig erdőőrök számára. A kik vagyontalanságukat igazolni tudják, félárú vasuti jeggyel utazhatnak. Bővebb felvilágosítást nyújt az alispáni hivatal.

— **Városi közigazgatás.** Debreczen város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta rendes havi ülését Domahidy Elemér elnöklété alatt. A polgármesteri jelentés szerint az elmúlt hóban a rendőrség letartóztatott 254 embert. Iparangédelői 38-an kaptak s az ebből befolyó díjakkal a házipénztár 460 koronával gazdagodott. A főorvos jelentése szerint a közegészségügyi viszonyok az elmúlt hóban elég kedvezőek voltak. Járványos betegségek csak szórványosan fordultak elő. Vörhenyben 3, roncóló toroklobban 1, hasihagymában 2 haláleset történt. Született pedig a hó folyamán kétszázhuszonhárom gyermek, ezzel szemben elhaltak 147-en. A szaporulat tehát 76. A pénzügyigazgató jelentése szerint egyenes adóban befizettek márczius hóban 93,735 koronát (az összes hátralék 1,131,173 korona), hadmentességi díjban 361 koronát, a bélyegjövődékben 13,204 koronát, dohányjövődékben 150,302 koronát, határvámjövődékben 15,153, fogyasztási és italadóban 25,371 koronát. Fizetési halasztás 4 esetben engedélyeztetett.

— **A szegényügyi bizottság ülése.** A szegényügyi bizottság Oláh Károly tanácsnok elnöklésével pénteken délután 4 órakor ülést tart.

— **Ellopott evőeszközök.** A kis „Debreczen“ című vendéglőből tegnap ismeretlen tettes az evőeszköz tisztító asztaláról ellopott több evőeszközt, amelyeket a rendőrség hosszas nyomozás után Róth Sámuel fodrásztanoncnál talált meg. Roth be is vallotta, hogy ő követte el a tolvajlást reggel, mikor sörért küldték a vendéglőbe.

— **Éjjeli menedékhely.** Amolyan éjjeli menedékhelynek alkalmas helynek nézte Kiss Antal és Tanczos Sándor, deb-

reczeni helynéküli és foglalkozás nélküli csavargók a Komáromy-ház pincéjét, amelybe az ablakon keresztül bemásztak. A rendőrség ott talált rá a két ismert debreczeni csavargóra, akiket a rendőrség börtönében helyeztek el.

— **Dalestély.** A kereskedő ifjak társulatának dalköre folyó hó 9-én a Bika szálloda disztermében tartandó dal- és zeneestélyére a meghívók már szétküldtek, akik tévedésből nem kaptak és arra igényt tartanak, (a mennyiben a dalestély zártkörű lesz) kérjük velünk tudatni. Egyleti helyiségünk József kir. herceg-utca 8. szám.

— **Elhalasztott közgyűlés.** A kerületi betegsegélyző pénztár márczius hó 20-ára kitűzött közgyűlése, a tagok részvétlensége miatt megtartható nem volt, miért is az újabb közgyűlés f. hó 10-én d. e. 10 órakor Hajdúvármegye székházának nagytermében fog megtartatni, amikor is, tekintet nélkül a megjelentek számára, a közgyűlés határozni fog.

— **Az izraelita hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferencz-utcai templomban az istentisztelet a husvéti ünnepnapokon a következő időben fog tartatni és pedig: ma szerdán délután 4 és este fél 7 órakor, csütörtökön reggel „Mazkirral“ egybekötött „Haskonah“ fél 7 órakor; a főistentisztelet kezdete — tekintettel arra, hogy szónoklat is tartatni fog — délelőtt fél 9 órakor, a Mazkir délelőtt 10 órakor, köznapokon reggel 6 és este fél 7 órakor.

— **Közelem.** Igen szegény kocsis ember Killer Ede butorüzlete körül 3 darab husz koronás papírpénzt elveszített. A kárvallott szegény ember 24 kor. havifizetésből kénytelen élni, már csak erre való tekintetből is kéri a megtalálót, hogy a pénzt sziveskedjék hozzá eljuttatni. Címe a kiadóhivatalban.

— **Vakulj magyar.** Ugy látszik, erősen nagy szüksége van az udvarnak arra a két millióra, a melylyel fel akarja emeltetni a civilizistát. Erre vall az alábbi hivatalos hirlelés, melyet csak azért bocsátanak világgá, hogy vakulj magyar. A hirlelés különben így szól:

Az udvartartás kibővítése. Lassan-lassan érik a magyar udvartartás kérdése is. Az új királyi palotának elkészültével a magyar udvartartás eddigi személyzete jelentékenyen megszorítottatik. Az őszszel harminczkét új állást szerveznek a királyi várpalotában, melyekre már eddig is temérdek a folyamodó. — hrdekesnek véljük a följegyzésre, hogy a budai királyi várpalota személyzetére ezideig évente mindössze ötvenhatezer forintot fordítottak, minthogy a királynak magyar fővárosában időzése alatt is legnagyobbbrészt a bécsi udvartartás személyzete végezte az udvari szolgálatot. Szó van arról is, hogy a magyar udvartartásnak ma csupán közjogi czimekben fennálló méltóságai közül némelyeket reaktívaljanak. A magyar nemesi testőrség Budapestre hozatalának ügye teljesen hajótörést szenvedett a bécsi udvari körök ellenállásán.

— **Eljegyzések.** Neumann Sándor debreczeni kereskedő eljegyezte Nagykatáról Neumann Joachim kedves leányát, Fánikát. — Kohn Jenő gyiresi kereskedő eljegyezte Fried Hermann debreczeni lakosnak szeretetre méltó leányát: Gizellát. — Dr. Walkó Rezső orvos, a budapesti orvosszövetség titkára eljegyezte Kormos Mihály kedves és nagyműveltségű leányát

Emmuskát. — Kupferstein Pepi kisaszszonyt Debreczenből eljegyezte Fülöp József Nyír-Adonyból.

— **Ujtások a vasuton és a postán.** Dohányos emberek előtt újabb területén a nyilvánosságnak tette lehetetlenné egy újabb rendelet a dohányzást. Április elsejétől kezdve ugyanis, mint azt már előre jeleztük, a vasuti várótermekben nem szabad dohányozni és a vasuton is több kocsi, illetve fülkét tartanak fenn a nemdohányzók részére. Április elseje különben a rendeletek jegyében mult el. Tegnap lépett életbe a másik ujtás is, a mi a vasuton utazó közönséget illeti s ez, hogy utközben a mozgópostá utján is föl lehet adni táviratokat. Végül a harmadik ujtás a posta körébe tartozik, a mely szerint ezentul a külföldre szóló postautáiványokat nem szabad koronáértékben kiállítani, hanem olyan pénzértékben, mint amilyen a rendeltetési országban van.

— **Szerencsétlenség czéllövés közben.** A kézdivásárhelyi honvédségi laktanyában szoba-czéllövésben gyakorolták magukat a honvédek. Amikor Ferencz Károlyra került a sor, a legény czéllövés és abban a pillanatban, hogy elsült a puska, Boldizsár József szentkatolnai honvéd, aki a padlóról üres töltényeket szedett, fölemelte fejét és a parányi apró ólomszem a szerencsétlen ember halántékába fúródott. Ferencz Károly kétségbeesve rohant pajtásához, de már sem ő, sem az orvosi beavatkozás nem segíthetett, mert a szerencsétlen honvéd már halott volt.

— **Dr. Némethy Károlyt** a debreczeni születésű miniszteri osztálytanácsost, miniszteri tanácsossá nevezte ki ő Felsége a király. A kiváló szakférfi megérdemelt előléptetése Debreczenben is nagy örömet keltett.

— **A homokkertiek bankettje.** A homokkertiek, két járás birtokossága, az egyesülés öröme bankettet rendez, amely iránt általános érdeklődés nyilatkozik. Eddig már száznál többen váltották meg bankett-jegyüket. A banketet május 1-én, este nyolcz órakor tartják meg a kertésgházánál tánczvigalommal egybekötve. Egy bankettjegy ára egy korona. Az étlap: pörkölt, turócsusza s hozzá 1 üveg homokkerti bor. A további liter 60 fillér. A tiszta jövedelemből kelyhet vesznek az Imaház részére. Jegyek előre válthatók: Sövényi István férfin szabónál, Pajtás István cipésznel Petőfi tér 4. szám, valamint a kertésgházánál és a kerülőknél. Főrendező: Sövényi István, rendezők: Kurucz Lajos és Pajtás István. Pénztárnok: Békéssy András. Ellenőr: Kövér Gyula. Gazda: Deák Ferencz. Tánczrendező: Hock Gyula.

— **A ki kertjét szereti,** szép virágokat és kitünő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magzükségletét Ma-uthner Adon os. és kir. udvari magkereskedésében Budapest, Rottenbiller-utca 33. A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitünő magvakon

kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti és virágujdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kaupbejárataánál levő kirakatokban.**

Tudomásul! Tisztelettel értesítem az uri közönséget, hogy a tavaszi és nyári időnyre nagymennyiségű legújabb divatu, kitűnő minőségű angol és francia szöveteim megérkeztek. Kérem a tisztelt közönséget, látogassa meg Piacz-utca 75. szám alatt levő üzletemet a gazdag választéku rak-tár megtekintésére. Tisztelettel
Honig J.

Szerelmi tragédia.

— Saját tudósítónktól. —

— április 6.

A maga nemében szinte páratlan tragédiáról ad hirt nagyszabeni tudósítónk. Szerdán, múlt hó 30-án történt a borzalmas eset, melynek áldozatává lőn egy ifju hadnagy, meg egy csodaszép leánya.

Hager Károly a Nagyszabonban állomásozó 2 gyalogezred hadnagya, hosszabb idő óta szerelmi viszonyt folytatott Rill Johannával, egy 15 esztendőös szőke varróleánnyal. Nehány héttel ezelőtt tudomásul jutott az eset a leány bátyjának, ki aztán heves hangon dorgálta meg érette hugát; ezen azonban nem igen fogott az intő szó, sőt ellenkezőleg, azután csak még inkább járt szerelmese után.

Szerdán délebed idején hasztalanul várták haza a leányt szülei, mire keresésére indultak és amidőn a varrodában azt az értesítést kapták, hogy leányuk az napon benn sem járt még, a hadnagnak a disznódy-utczában levő házához indultak. Az ajtó ott zárva volt, minthogy azonban belülről hangokat hallottak és azokban éppen gyermekök hangját vélték fölismerni az aggódó szülők, zörgetni, majd lármazni kezdtek, mire aztán belülről két lövés hangja és egy fájdalmas sikoly tört elő gyors egymásutánban.

Az ajtót csakhamar betörték, a szoba padozatán egymás mellé simulva a szerelmes pár. A leánykát szíven találta a lövés, a hadnagnak homlokán szivárgott néhány véresepp, mutatván az utat, ahol a golyó behatolt és kezében gyorsan szorongatta a gyilkos fegyvert. Mire a göresösen előhívott orvosi segély megérkezett, már halott volt a leány.

A halál eszméje bizonyára már korábban megfogalmazott bennök, legalább erre vall azon körülmény, hogy mindketten előbb nagymennyiségű szublimát oldatot ittak, hogy ilyképp még annál bizonyosabb legyen a halál.

A hadnagy még élt, a lösebb nem is volt teljesen életveszélyes, ám baját nagyon súlyosította a sok szublimátoldat, míg végre pénteken hajnali három órakor ő is meghalt.

A városban a szerencsétlen szerelmes pár drámája élénk részvétet keltett és ravatalukhoz tömegesen vándorolnak.

TAVIRATOK.

Nagy vasuti szerencsétlenség.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —
(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Budapest, április 6. Ma hajnalban nagy vasuti szerencsétlenség történt a Rákosi pályaudvaron, ahol a szolnoki gyors tehervonat összeütközött a Hatvan felől jövő tehervonattal.

Reggel 4 órakor a sötétben történt az összeütközés, amelynek eredménye nagyon szomorú, amennyiben a szolnoki vonat mozdonya és 5 kocsi darabokra szűdött s a gépész lakatosa **Ozulek Janos** halálosan megsérült.

A szerencsétlenségről részletes jelentés még nem érkezett, így tehát nem állapítható meg, hogy nem-e sebesültek esetleg haltak meg mások.

A szolnoki gyors tehervonat az 562. számú volt, se a mozdony, se az 5 kocsi többet nem használható.

A hatvani vonatok is 4 kocsi sérült meg úgy, hogy aligha lesz használható. **Igy tehát az államvasutaknak óriási kára van.**

A megmaradt kocsik az összeütközés folytán felborultak s általában az egész pályatestet eltorlaszolták, úgy, hogy a fontos közlekedési gócpontban a közlekedés minden vonalon megakadt s csak átszállással lehetett egész nap közlekedni.

Későbbi jelentések szerint **Varga János is, aki a hatvani vonatot vezette, halálosan megsérült, sőt több áldozatról is beszélnek.**

*

Ennek a szerencsétlenségnek tulajdonítható, hogy a Debreczenbe fél 12 órakor érkező gyorsvonat csak másfél órai késéssel érkezett meg.

Különben az összes vonalakon nagy volt a pánik és voltak, akik az első hirre félbeszakították tovább utazásukat.

A rákosi pályaudvar szabaddá tételére igen sok munkást küldtek ki a közlekedő forgalmi irodák.

Az összeütközés okát még nem tudták megállapítani, de valószínű, hogy hibásan állították be a váltókat s a sötétben a két vonat vezetője, nem lévén figyelmeztetve a veszedelemre, nem vették észre egymást.

A király Abbáziában.

Bécs, ápr. 6. Abbáziából ma 6 Felsőge a király ideérkezett és rögtön Schönbrunnba, kastélyába hajtatott.

Szerbek és horvátok orosz roko szeneve.

Eszék, ápr. 6. Vasárnap délelőtt az itteni szerb templomban az ünnepi istentiszteleten alkalmi imádságot mondtak az orosz fegyverek győzelmére. A jelenlevő katonaság erre nyomban kivonult a templomból. Az istentisztelet, melyen szerbek és horvátok vettek részt, zavartalanul folyt le.

Uj törvényjavaslatok.

— április 6.

Lázás munka folyik mostanság a magyar miniszteriumokban. Egész sor új törvényjavaslat előkészítésén munkálkodnak, melyek, ha kedvezők lesznek a politikai viszonyok, már a legközelebbi jövőben törvényerőre emelkednek.

A belügyminiszteriumban a kivándorlási törvényjavaslat végrehajtásának előkészítésén dolgoznak. Előkészítés alatt áll továbbá a városok közigazgatásának egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslat, valamint a kihágások eljárásának szabályozása.

A pénzügyminiszteriumban az adóreform van előkészítés alatt. Nevezetesen legközelebb behozza a kormány a progressív adót.

Nem kevesebb gondal készítik elő a felhatalmazások, készpénzfizetések felvételéről szóló törvényjavaslatot.

Az igazságügyminiszteriumban a polgári perrendtartás végrehajtásáról, a végrehajtási eljárás egyszerűsítéséről, a biztosítási és börze ügyletekről és a részletügylet rendezéséről szóló törvényjavaslatok előkészítésén fáradoznak.

A földmivélsügyi miniszterium legsürgősebb munkája jelenleg a telepítésekről és gyarmatosításokról szóló törvényjavaslat előkészítése.

Mindezen törvényjavaslatoknak törvényerőre való emelkedése attól függ, hogy mikor sikerül a kormánynak megkötni Ausztriával a kiegyezést, amely viszont csak úgy jöhet hamarosan létre, ha erre Ausztriában kedvezők lesznek a viszonyok. De mindezeket meg kell előznie az 1904. évi költségvetés megszavazásának. Ezt a kormány már április második felének első napjaiban beterjeszti a Ház elé.

Budapesti árutózsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— márczius 6

Készáru: 2 1/2-el olcsóbb.

Buza áprilisra	7.99—8.00
Buza májusra	8.04—8.05
Buza októberre	7.95—7.96
Rozs áprilisra	6.23—6.24
Rozs októberre	6.47—6.49
Zab áprilisra	5.22—5.23
Zab októberre	—
Tengeri májusra	5.13—5.15
Tengeri júliusra	5.27—5.28

VEGYES HIREK.

* **Letépte a karját a malomkerék.** Tenkei levelezőnk írja, hogy Jámbor Mihály, a tenkei vizimalomban dolgozó 18 éves legény balkarját munkaközben, saját vigyázatlansága folytán, a malomkerék letépte. A szerencsétlen fiatal ember karját le kell metszeni.

* **Milyen legyen a lakásunk?** Erre a fontos kérdésre okos tanácsokat ad a Tauszk Ferencz dr. egyetemi magántanár, által készített Tuberkulózis legújabb számából vesszük át melyet a Tuberkulózis című újság a hasonló nevű borzasztó betegség ellen folytatott küzdelemnek egyik derék fegyvere. A lakásról ezt mondja: Lehető napos lakás

szerezzen olyan vidéken, ahol a levegőt nem szennyezi sok por és kormozó füst. Hálószobából a lakás legszárazabb helyisége választandó. Ne aludjék senki nedves szobában. Minden szobát szorgalmasan kell szellőztetni; gondunk legyen rá, hogy éjjel is jusson tiszta levegő a hálószobába. Ne tőrjön senki port a lakásban; a por eltávolítása nedves feltöréssel történjék, ne sepréssel. Óvakodjék mindenki a rosszul szellőzött, túlmeleg, dohányfüstös helyiségektől; kávéház, koremsza helyett töltsük pihenő időnkét szabad levegőben. Minden háziasszonynak féltő gondja legyen a lakásának tisztaságára és pormentességére, hogy mikor az ura a munkából megjön, kellemesen érezhesse magát otthonában, ne vágyodjék pihenőre koremszába, kávéházba.

*** Az asszonyok czifrázkodása ellen.** Különös hírt jelentenek Csongrádról. Akció készül ott az asszonyok czifrázkodása ellen. Shólya Gyula főjegyző ugyanis 25 éves jegyzősége alatt megfigyelte, hogy a csongrádi nép anyagi pusztulásához nagyban hozzájárul az asszonyok czifrázkodása és pazar fényűzése. A csongrádi asszony szerfölött hű az öltözetére, valóságos kis vagyont költ egy-egy ünneplő gunyára. Ilyen ünneplő öltözetet pedig nem egyet-kettőt, hanem néha kilenczet-tizet is csináltat egy esztendőben. Shólya főjegyző most nagyobb akciózt kezdett az iránt, hogy az asszonyoknak e czifrákodási mániáján változtasson. Hatóságilag nem lehet ezt szabályozni, de a főjegyző úgy gondolta, hogy társadalmi uton eredményes munkát lehetne kifejtetni. Fölkérte csatlakozásra a csongrádi nőegyletet s javaslatot fog terjesztetni az országos magyar nemzeti szövetséghez. Azt hiszi a gondos főjegyző, hogy ilyen módon sikerülni fog a tulságig menő czifrázkodást és az ezzel járó anyagi károsodást meggátolni.

A három Varga István.

Egy végrehajtás története.

— április 6.

Van egy csöpp falu Bihar vármegyében. Talán a faluska nevet sem érdemli meg, alig van 50 háza. Igazabban nádfedeles kunyhója Él ebben a kis faluban három Varga István. Meglehet, ha keresnénk, találnánk negyedik, sőt ötödik Varga Istvánt is, a krónika azonban csak három Varga Istvánról szól.

Történt pedig egy napon, hogy a falubeli Varga Istvánok egyikét bepörölte a hitelezője. A történetes Varga István is úgy gondolkozhatott, mint „A fülemile”-beli magyar ember: „Ha pör, ugymond, hadd legyen pör.” „Pöröljenek, de azért sem fizetek.” Hogy melyik Varga István, az mindjárt ki fog tűnni, azaz dehogy, éppen nem fog kitűnni.

Egy szép napon tudniillik megjelenik a faluban a végrehajtó, a magyar ember vendége. Elmegy a kisbíróhoz, vezesse el a bepörölt Varga Istvánhoz. Igen ám, csak hogy a kisbíró előadása szerint három Varga István van a faluban, egy gazdag Varga István, egy szegény Varga István és egy jómódu Varga István.

A végrehajtó csak néz-néz, gondolkodik, mitévő legyen; hova menjen: a gazdaghoz, a szegényhez vagy a jómódu-

hoz? Beállit tehát először a gazdaghoz. Föltárja neki jövelele czélját. Ő bizony végrehajtani jött, mert Varga István uram nem akart fizetni.

A gazdag Varga Istvánt elfutja a méreg: Ő, a gazdag ember nem fizetne, ha tartoznék? Ő nála még nem járt végrehajtó, mondja büszkén. Mit mond majd a világ, ha megtudják, hogy hozzá foglalni jöttek? Ő nem tartozik, protestál a végrehajtás ellen.

A végrehajtó bocsánatkérések közt távozik. Beállit a szegény Varga Istvánhoz. A jelenet ismétlődik. A szegény sem tartozik; (ugyan ki is hitelezne neki), akkor tehát biztosan a harmadik lesz az adós. De a harmadik Varga István sem ismeri el a tartozást. (Miért épen ő, ha a másik kettő nem?)

Mit tehetett hát a végrehajtó: Összehívta a kisbíró elé a három Varga Istvánt. Elmondta nekik még egyszer, hogy egy falubeli Varga Istvánt bepörölte a hitelezője. Jelentkeztek az igazi adós Varga István, mert a tagadásnak rossz következményei lesznek.

Ezután oly megható színekkel eszeltte azokat a bizonyos rossz következményeket, hogy a szegény Varga István bevallotta, hogy neki valami papirosfélé, valami idézőt kézbesítettek, de ő bizony nem jelent meg a tárgyaláson. Égre-földre esküszik, hogy ő nem tartozik, de ha úgy tetszik a végrehajtónak, csak foglaljon nála. Ha ugyan talál valamit, mert bizony szegény fejének semmije sincs. Az is már le van foglalva.

Az erős színekkel való festésnek más oldalon lett következménye. A gazdag Varga István is vallani kezd. Valamikor, — úgy emlékezik vissza és azt is hozzáfűzi, hogy rossz az emlékezőtehetsége s csak nagy gondolkodás után jut eszébe, — ő tartozott a nevezett hitelezőnek, de hát nem kapott idézést s nem jelenhetett meg a tárgyaláson, amelyen elmondta volna, hogy miért nem akar fizetni. Ő nem lett elmarasztalva és így erősen tiltakozik a foglalás ellen; azt törvénytellennek tartja.

Mit tett ezek után a végrehajtó? Ott hagyta a faluska s a hitelezőnek jelentette, hogy egy Varga Istvánt még meg tudna ekzekválni; de három Varga Istvánal sehogy se boldogul.

KÖZGAZDASÁG.

A Triesti Általános Biztosító-Társaság (Assicurazioni generali) f. é. márczius hó 18-án tartott 72-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1903. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1903. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 656,787,581 korona és 31 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 28,731,705 korona 08 fillérre rúgtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 14,002,386 korona 03 fillérrel 174,192,235 korona 16 fillérre emelkedett. A tűzbiztosítási ágban, beleértve a betöréses-lopás elleni és tükrő-üveg biztosítást a díjbevétel 12,989,614 539 korona biztosítási összeg után 21,276 945 korona 70 fillér volt, miből 8,716,810 korona 37 fillér viszontbiztosításra fordított úgy, hogy a tiszta díjbevétel 12,560,135 korona 33 fillérre rúgott, mely összegből 8,669,907 korona 26 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre

vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 86,523,237 41 fillér. A szállítmány biztosítási ágban a díjbevétel kitett 3,720 916 korona 60 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1,161,343 korona 49 fillérre rúgott. Károkért a társaság 1903-ban 26,668 093 korona 31 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 768,682,165 korona és 96 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 23,505,036 korona 95 fillérre rúgnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5,250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék, mely a 3,729,624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 16,778,952 korona 1 fillérre emelkedett, továbbá felemlítendő a 160,000 koronára rúgó kétéves követelések tartaléka és a 378,042 korona 47 fillérnyi ingatlan tartalék. Ezekon kívül fennáll még egy 938,042 kor. 47 fillért kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsse. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 208,632 918 korona 73 fillérről 227,329,923 korona 25 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 35,297,630 korona 66 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 19,464,641 korona 25 fillér. 3. Letétmenyezett értékpapírokra adott kölcsönök 723 807 korona 13 fillér. 4. Értékpapírok 157 833 474 korona 11 fillér. 5. Tárcazáltók 1,008,628 korona 72 fillér. 6. A részvényesek biztosított adóslevelei 7,350,000 korona. 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelései, a hitelezők követeléseinek levonásával 5,651,691 korona 38 fillér. Összesen 227,329,923 korona 25 fillér. — Ezen értékekből 45 millió korona magyar értékekre esik.

INGATLANOK FORGALMA.

Borsy Lajosné, Bódy Irma veszi a debreczeni 3151. sz. tjkvben foglalt Teleki-utca 3. sz. házat a Takaré- és hitelintézetétől 14,000 kor.

Csáki József és neje Ludmán Eszter veszik a debreczeni 1418. sz. tjkvben foglalt Rakovszky-utca 6. sz. házat özv. Kecskés Sándorné Horváth Esztertől 4000 koronáért.

Tóth Imréné Mezei Juliánna veszi a pusztá Guthi 35. sz. tjkvben foglalt 38 hold kaszálót Mezei Ferencz és neje Fogarasi Zsuzsánától 1600 korona értékben átruházás címén.

REGÉNYCSARNOK.

A boldogság.

— Francia regény. —

1

Vajjon mire gondolsz te ilyenkor szép ábrándozóné, midőn így kis szikár lovadon ülve, — mely inkább hasonlít sárga kecskéhez, mint délezege paripához — végig baladsz a bokrokkal szegélyezett uton?

Midőn azt mondom szép... nem mondok igazat, te nem vagy szép, erre igen kicsiny, igen halvány, igen jelentéktelen vagy! Külsődből hiányzik az eleveség, a tűz s szemeidben, melyek nagyok és éjfeketék, a lélek legparányibb szikrája sem csillag. Kérdem magamban, mi lehet ezélja e magános sétáknak, mindig alá s tel járva a zöld bokrok hosszában s a nélkül, hogy valaki

jelenlétét gyanítanád, ki figyelemmel kíséri
mozdulatsíradat, mikéint távozól tőle s tünsz
fel ismét láthatárán?

Szerneidet merőn szegzed a pusztá
légbe, mintha a messzi távolban valamit
keresnének. Tán gondolataid is épp oly
messzi járnak, mint tekinteted; vagy tán
szunyadnak azok a lelked önmagában szállva
mereng?

Ily magán beszédet folytatott Andre
Péter, miközben Chevreuse Mariánna kis
lován ülve lépésben jött le a diófák alatti
lejtőn, végig haladt a patak mentében s
azután lassan vágatással távozott, hogy a
sziklakanyarulatnál végkép eltűnjön.

Mariánna ugynevezett falusi kisasszony
volt, birtokosnője egy igen jó állapotban
levő majorháznak, hozzátartozó gazdasággal,
mely mintegy ötezer frankot jövedelmezett
neki évenként, mi e vidéken kétszáz ezer
frank tőkének felel meg. Ez az ottani kö-
rülményekhez képest elég szép hozomány
volt s Mariánna jó partienak mondható és
mégis 25 éve daczára, nem volt még férjhez
menve.

Azt mondták róla ismerősei: igen vá-
logatos és nagy hajlammal bír a különc-
ködésre, mi környezeté szemében nagyobb
hibául tűnt fel, mintha valódi vétet köve-
tett volna el. Szemére vetették, hogy igen
szereti a magánosságot s nem bírták fel-
fogni, hogyan lehet az, hogy huszonkét éves
korában árvaságra jutva inkább itt lakik,
mintsem elfogadná a városban levő rokonai-
nak — egy nagynénje, két nagybátyja, a
többrendbeli unokatestvért nem is számítva
— szíves meghívását, kik örömmel fogadták
volna őt házukhoz, elvállalták volna tartá-
sát, bevezetvén őt a nagy világba is, hol
alkalma nyilhatnék hozzáillő férhezmenet-
telre.

Faille városa a Gouvre folyó mellett
nem éppen megvetendő hely volt. Négy-
ezer lakost számlált, köztük mintegy har-
mincz jómódu családot, százezertől három-
száz ezer frankig menő vagyonnal, azonkívül
nehány régen fennálló, igen jó hiteli ke-
reskedő-házat s általán igen tisztességes
lakosságot, kik közül bármelyik örökös-
ha még oly válogatos lett legyen is, vá-
laszthatott volna élettársat magának.

Mariánna előbbre becsülte magánosan
élni napjait a szülőiről reá maradt falusi
lakban, melyet azok jó karban hagytak
hátra, elég kényelmes butorzattal; fekvése
is igen kállemes volt, csaknem elszigetelten
állt, körülvéve apró halmoktól és erdőség-
től, négy kilométernyire Faille városkától.

A vidék itt, Franciaország közepé
felé rendkívül csendesnek, elhagyottnak
látszott, különösen ezeltt ötven évvel, egy-
szerű elbeszélésünk idejében.

Emberemlékezet óta nem adta ott elő
magát valamely megrázó eset, vagy borzal-

mas történet. Az egyszerű, földműves esen-
des, nyugodt életet folytat itt, szokásaik
nem változnak, szelidek és jók egymáshoz
mindig. Birtokos valamenyzi s tisztelőben
tartja szomszédja jogait, hogy ő is hasonló
várhasson.

Es pedig a házak távol esnek egy-
mástól azon az oldalon, hol Mariánna és
Péter laktak, nagy kiterjedésű földek s
levágott erdős helyek foglalják el a tért,
melyek megnehezíték a kisebb birtokok
közti közlekedést s különben is nagy nyi-
lakra feleltvén: az ország vagyonát sza-
porítják.

André Péter közel volt a negyven
évhez s csak egy év óta lakott itt, ő is
visszavonulva kisfalusi birtokára, nem
messze Chevreuse Mariánna majorházától,
egy igen szerény kis házikóban, melynek
kijavításához most egész szorgalommal lá-
tott, itt akarván bevégezni éltének még
hátralévő napjait.

Es így míg hősnők kezdett elszige-
teltségben élni s ábrándozás közt tölteni
napjait, a jövőtől várva sorsának megoldá-
sát, mit nem bírt még eddig feltalálni,
André Péter, ki Mariánának keresztapja,
szomszédja s gyermekségének támasza volt,
a multtal kívánt ugyszólván szakítani s
nyugalmat, feledést keresni izlése szerint
berendezett magányában.

Pedig André Péternek is meg volt egy-
kor a maga becsvágya, mint bárki másnak.
Eszes, szorgalmas létére mindenre képesítve
érzé magát fiatal éveiben.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma, szerdán, április hó 6-án, bérlet
156-ik szám „B”

BOB HERCZEG.

Regényes nagy operette 3 felvonásban.

Holnap, csütörtökön, ápril hó 7-én,
bérlet 157-ik szám „A”

A drótos-tót.

Nagy operette 3 felvonásban.

ZÁDOR LAJOS

divatterme

Női ruhakészítő műtermében,
elsőrendű képzett derék-

varrónők

felvétetnek.

A ki

olcsón, jól, praktikusán és modernül

építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakóházak kisté-
lyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági
épületek stb. tervezését vagy elkészítését,
nedves lakások szárazzá tételét, betoniro-
zást vagy bármily építkezéshez tartozó
munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt
előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel
előkészít a kőműves, kőfaragó és ac-mes-
teri vizsgára. — Építő iparosokokak olcsón
készít tervrajzokat, költségvetést

Reichenhall-fürdő.

Idény: Május—Október.

Sósfürdő, a legnagyobb klimatikus gyógyhely, a bajor alpesekben; pneumatikus kamra, beléleg-
zeti-, fürdő- és ivó-kurák mindegyik módja; h. degvizgyógyintézet; Örtel-féle térgyógyimód, gyógy-
torna. Nagy-Kér gyógyépület. Három gyógypark, tennispályák, köröskörül fenyvesek, kiterjedt ré-
tányok; jól ápolat sétateretek, kitűnő gyalogsétányok különböző emelkedésekkel. — Naponta gyógy-
térzene, színház. **Gazdagon illusztrált prospectust** ingyen küld a fürdőigazgatóság **RUDOLF MOSE**
és a **Kér fürdőtanács.**

TRIESZTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

(ASSICURAZIONI GENERALI)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság” rovatában közöljük a TRIESZTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk

mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, aki e czélből hozzá fordul, a legnagyobb kész-
séggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harang-törés és repedés elleni bizto-
sításokat. Közvetit továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszont-biztosító r.-t., valamint baleset elleni biztosítá-
sokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság” számára.

A debreczeni főügynökség

Közgazdasági bank részvénytársaság.

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM,

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű
gőzcséplőkészleteteket, ipari czélokra alkalmas Compound lokomobilokat.

Millenium

fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeket, vala-
mint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Kerületi képviselő: HARTSTEIN KÁLMÁN Debreczenben.

Apró hirdetések.

KERESKEDELMIT VÉGZETT pénztáros kis-
üzsonyt felvesz előkelő üzlet. Irásbeli aján-
latok a kiadóhivatalba küldendő „Pénztáros”
címmel.

KAUCZIÓ KÉPES egyén, bor, sör kimérést
keres helyben vagy vidéken. Leveleket B. S.
Péterfia 29.

SZÓDAVIZ GYÁRTÁSHOZ szükséges jókar-
ban levő gép kedvező fizetési feltételek, eset-
leg részletfizetésre is eladó. Czim a kiadó-
hivatalban.

WIEDNER JÓZSEF 46 év óta fenálló cipő-
üzlete, berendezés és 6 évi bérlettel, családi
körülmények miatt eladó.

**BRAZAYFELE
SOSBORSZESZ**

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNALATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
... MELLÉKELVE VAN! ...

AZ
ÚJ SZÖNYEGHÁZBA
óriási küldemény érkezett
Szalon-, ebéd- és futó-
szőnyegekben.
Nagy választék a legújabb
csipke- és szövet-
függönyök,
valamint
butor-szövetekben.
Bosznay J. és Társa
szőnyegháza
DEBRECZEN,
Kossuth-utca 11. szám.

Felhívás.

Mindazon t. vevőkhöz, kik szobapad-
lójukat óhajtják szép és tartós színre má-
zolni, vagy konyhaberendezésüket, ablak-
és ajtóikat újjá festeni, forduljanak biza-
lommal

Neumann Nándor

kizárólagosan berendezett festék, lak-
és kence nagykereskedőhöz

Hatvan-utca 5. sz., Bignió-ház. Telefon 205.

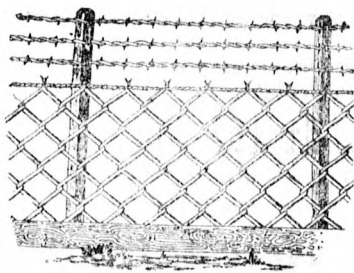
30 év óta **Első minőség**
Évi készletény 49 000 kerékpár.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hillman, Herbert & Cooper,
(The Premier Cycle Co. Ltd.) Coventry (Angol-
ország), EBERLÉ, Nürnberg-Düss.

Neubauer János

sodrony-szövet, fonat- és szitaárú gyára Debreczen.

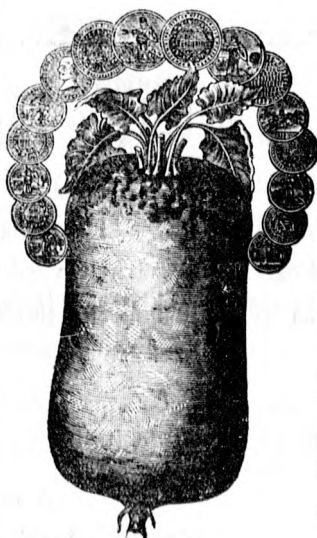

Készít ezüst éremmel kitüntetett szabadalmazott
aczel-sodrony kocsi ülést, ruganyos ágybetétet, rosta-
szöveteket, sodrony-kerítéseket, kertek, szőlőtelepek,
fácános erdők és sírok bekerítésére, baromfi házakat,
szállítható baromfi ketrecek, sárkerítéseket a leg-
szébb kivitelben, sodrony betétű kapukat nyaralókban.
A legzelelszerűbb sodrony lábtörölköt, fehér- és vörös-
sodronyból. Gőzgépekhez szikrafogók, ablak- és pince
rostélyokat, szóval sodronyból minden kigondolható
dolgot. — 1873. év óta százakra menő előismerést
nyertem, valamint sok kiállítási kitüntetésben része-
sítettek szép és jó munkáért.

Pártolását kérve, va gyök teljes tisztelettel

NEUBAUER JÁNOS.

Kívánatra képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Magvak nagy raktára Debreczenben,

KONTSEK GÉZÁNAL, Kossuth-utca.

Valódi erfurti konyhakerti és virágmagvak direkt be-
hozatala a legelső világhírű forrásokból.

Gazdasági magvak a legjobb fajtisza és magas csira-
képeségű minőségben. Luczerna, Lóhere, quedinburgi és
hazai Takarmányrépát, disz-, pázsit- és réti fűmagvak nagy
választékban. Bükköny, Csibehur, Czukorezirok, Muhar stb.

Kertészetemből:

mindennemű évelő virágövek, virág és konyhakerti termé-
nyek plántái, virághagymák és gumók nagy választékban.

Remek Chrisantemum tövek 10 drb 2-80. Ujdonságok
10 drb 5 korona. Legszebb Cactus Györgyikék (Georginák)
10 drb 3-60 kor. Japáni liliomok, tubarózsák, Begoniák,
Japáni Iris, Orezy és orchidea virágu Casmák, igen olcsón.

Nagy képes árjegyzék kívánatra.